

ÚVOD	7
------------	---

Kapitola 1

POSÍLENÍ VÝZNAMU PROGRAMŮ PRO OBDOBÍ RANÉHO A PŘEDŠKOLNÍHO DĚTSTVÍ: POLITICKÝ RÁMEC	9
--	----------

Shrnutí	10
Úvod: osm klíčových strategií.....	11
1. Systémový přístup k politice a jejímu uplatňování	11
2. Pevné a rovnoprávné partnerství se vzdělávacím systémem	12
3. Jednotný přístup k otázce dostupnosti.....	15
4. Veřejné investice do služeb a do infrastruktury.....	21
5. Sdílená odpovědnost za zvýšení kvality	23
6. Odpovídající příprava a pracovní podmínky pro všechny zaměstnance.....	25
7. Větší pozornost hodnocení, sledování a sběru údajů.....	27
8. Rámec a dlouhodobý program pro výzkum a hodnocení.....	30
Závěr	31
Literatura	31
Údaje pro obrázky.....	34

Kapitola 2

ZVÝŠOVÁNÍ KVALITY I ROVNOSTI: VÝSLEDKY PISA 2000	35
---	-----------

Shrnutí	36
1. Úvod.....	37
2. Úroveň a variabilita výsledků žáků.....	38
3. Je třeba volit kompromis mezi kvalitou a rovnými příležitostmi?.....	41
4. Úkoly pro vzdělávací politiku	42
5. Závěry	56
Literatura.....	57
Údaje pro obrázky.....	58

Kapitola 3

UČITELÉ: SOUČASNÉ PROBLÉMY A ÚKOLY PRO POLITIKU.....	65
---	-----------

Shrnutí	66
1. Úvod.....	67
2. Jaké údaje vypovídají o nedostatku učitelů?.....	68
3. Politické nástroje a úkoly politiky	80
4. Závěr.....	84
Literatura.....	85
Údaje pro obrázky.....	87

<i>Kapitola 4</i>	
RŮST PŘESHraničNíHO VZDĚLÁVÁNÍ	89
Shrnutí	90
1. Úvod	91
2. Mobilita studentů: Od kulturního k finančnímu hledisku?	93
3. Nové formy obchodu se vzdělávacími službami	103
4. Obchod se vzděláváním a GATS	105
5. Mezinárodní zajištění kvality a udělování akreditací	109
6. Závěry a úkoly pro politiku	111
<i>Literatura</i>	113
Údaje pro obrázky	115
 <i>Kapitola 5</i>	
PŘEHODNOCENÍ LIDSKÉHO KAPITÁLU	117
Shrnutí	118
1. Úvod	119
2. Jak lidský kapitál ovlivňuje výnosy: fakta	120
3. Širší pojetí lidského kapitálu	122
4. Pokroky v měření: proces učení	125
5. Kam zaměřit politická opatření	126
6. Význam pro politiku a výzkum	128
<i>Literatura</i>	130
Analýza vzdělávací politiky: Cíle a předcházející vydání	133

SEZNAM RÁMEČKŮ, OBRÁZKŮ A TABULEK

RÁMEČKY

1.1 Tematická studie OECD o politice časného vzdělávání a péče	11
1.2 Nizozemský příklad koordinace politiky	13
1.3 Politika zabezpečení dětí do tří let a jejich rodičů	18
1.4 Rinkeby ve Švédsku - mezikulturní přístup	20
2.1 PISA 2000 - mezinárodně standardizované hodnocení 15letých žáků	37
2.2 Úrovně čtenářské gramotnosti v PISA 2000	38
3.1 Význam kvality učitele	67
4.1 Příklady aktivit s cílem upoutat zahraniční studenty	101
5.1 Lidský kapitál a určování výdělku na trhu práce	121
5.2 Osobnostní a motivační charakteristiky, výdělky a výkonnost v zaměstnání	123

OBRÁZKY

1.1	Čisté míry účasti na preprimárním a primárním vzdělávání podle jednotek věku, 2000.....	16
1.2	Podíl výdajů na preprimární vzdělávání na hrubém domácím produktu, 1999	21
2.1	Struktura žáků podle úrovně čtenářské gramotnosti a odpovídající postavení země, PISA 2000	39
2.2	Výkony žáků na škále čtenářské gramotnosti PISA a výdaje na žáka v zemích OECD	40
2.3	Výsledky v testech čtenářské gramotnosti a vliv rodinného prostředí v zemích OECD, PISA 2000	42
2.4	Podíly žáků zapsaných ve školách s určitou odpovědností za uvedené aspekty řízení škol a jejich politiky, země OECD, PISA 2000	47
2.5	Meziškolní a vnitřní variabilita čtenářské gramotnosti, země OECD, PISA 2000	49
2.6	Vliv socioekonomického zázemí žáka a průměrného socioekonomického postavení žáků školy na výsledky na škále čtenářské gramotnosti, země OECD, PISA 2000	50
3.1	Názory ředitelů na vliv nedostatku a neodpovídající kvalifikace učitelů na učení žáků, 2000	70
3.2	Názory ředitelů na vliv nedostatku a neodpovídající kvalifikace učitelů na učení žáků podle předmětu, 2000	71
3.3	Neobsazená učitelská místa - Nizozemsko, Nový Zéland, Anglie a Wales.....	73
3.4	Míra fluktuace a úbytku učitelů - Anglie, Nový Zéland a Spojené státy	74
3.5	Nové působiště odcházejících učitelů a důvod odchodu - Anglie a Wales a Spojené státy	76
3.6	Kvalifikace učitelů, Spojené státy a Austrálie	77
3.7	Podíl 50letých a starších učitelů na primární úrovni vzdělávání.....	78
3.8	Podíl 50letých a starších učitelů na nižší sekundární úrovni vzdělávání.....	79
3.9	Relace statutárního platu učitele k hrubému domácímu produktu na hlavu, veřejné instituce, nižší sekundární úroveň vzdělávání.....	80
3.10	Očekávané změny školního kontingentu 5-14letých v období 2000 až 2010	81
3.11	Očekávané změny školního kontingentu 15-19letých v období 2000 až 2010	81
4.1	Počet zahraničních terciárních studentů v zemích OECD podle přijímající země, 1999	94
4.2	Růst počtu zahraničních terciárních studentů v zemích OECD, 1980-1999	95
4.3	Relace zahraničních terciárních studentů a domácích studentů v zahraničí podle země OECD, 1995 a 1999	98
4.4	Podíl přímých nákladů na terciární vzdělávací instituce financovaný domácnostmi studentů, 1998	102
4.5	Rozdělení cizích studentů na australských univerzitách podle typu studia, 1996-2001	104
5.1	Lidský kapitál - zdroje, formy, výnosy	120

TABULKY

2.1	Úroveň čtenářské gramotnosti a zájmu o čtení v zemích OECD.....	44
2.2	Očekávaný a zjištěný podíl žáků podle hodnot indexu PISA zájmu o čtení a hodnot indexu PISA prestiže povolání rodičů	45
2.3	Průměrné hodnoty výsledků v testu čtenářské gramotnosti podle hodnot indexu PISA zájmu o čtení a hodnot indexu PISA prestiže povolání rodičů	45
2.4	Vliv faktorů na úrovni žáka a na úrovni školy na výsledky měřené na škále čtenářské gramotnosti PISA ve všech zemích OECD jako celku	52
2.5	Strukturní charakteristiky školského systému	54
3.1	Politické nástroje, které je možné použít k zajištění potřebného počtu učitelů.....	82
4.1	Hlavní typy mezinárodní nabídky vzdělávacích služeb	92
4.2	Obory studia zahraničních terciárních studentů ve srovnání z obory studia všech studentů	96
4.3	Podíl anglicky mluvících zemí na zahraničních studentech podle jejich původu, 1995 a 1999.....	96
4.4	Struktura zahraničních studentů v zemích OECD podle regionu, 1995 a 1999	97
4.5	Exportní příjmy od zahraničních studentů absolutně a jako podíl na celkových příjmech z vývozu služeb, 1989, 1997 a 2000.....	99
4.6	Platby za import podle státní příslušnosti studenta studujícího v zahraničí absolutně a jako podíl na celkových výdajích na dovoz služeb, 1989, 1997 a 2000	100
4.7	Srovnání školného pro zahraniční a domácí studenty na veřejných univerzitách.....	101
4.8	Závazky a pravidla GATS.....	106